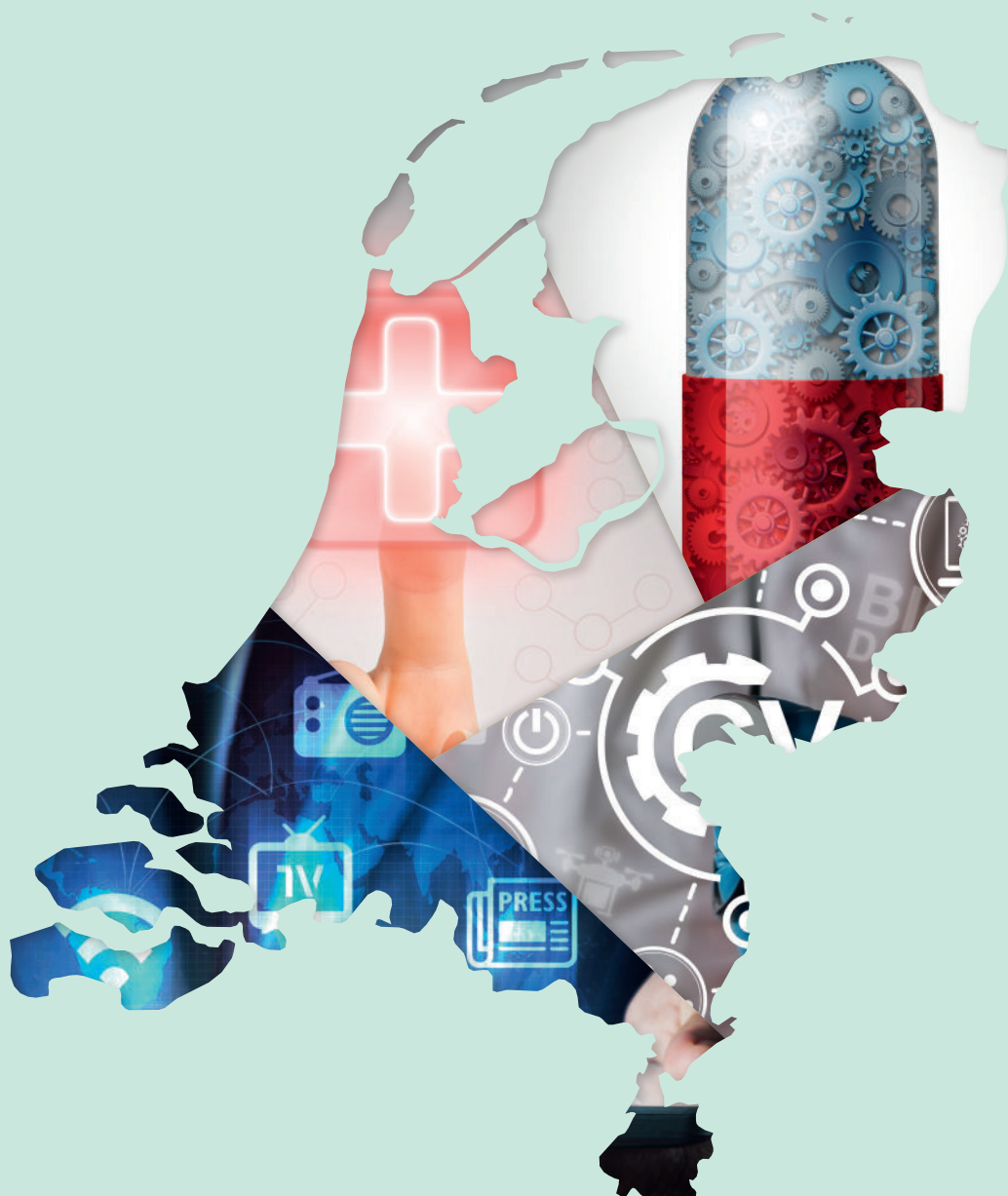




Bijlage 9
Consultenstage



Landelijk opleidingsplan Interne geneeskunde 2019 ^{v2}

Deel 2: Bijlage 9

Nederlandse Internisten Vereniging

Bijlage 9

Inhoud

Bijlage 9 – Consultenstage	3
Aanleiding	3
Begripsbepaling van de consultenstage	3
Leermiddelen	4
Eisen te stellen aan supervisie	4
Eisen te stellen aan de wekelijkse consultenbespreking	4
Eisen te stellen aan de duur van de consultenstage	4
Toetsen	5

Bijlage 9

Consulterenstage

Aanleiding

De consulterenstage leidt tijdens visitaties regelmatig tot voorwaarden en zwaarwegende adviezen. Bij het nalopen van de visitatieverslagen van de afgelopen twee jaar, komt het volgende naar voren:

- Het aantal consulten voor de aios is (te) beperkt en er zit onvoldoende variatie in het soort consultvragen: door differentiatie binnen de interne geneeskunde en de differentiatie-opleidingen worden consulten direct gericht aan een vertegenwoordiger (fellow of stafflid) van de betreffende differentiatie en niet meer aan de consulent interne geneeskunde. Dat is vooral het geval in UMC's, maar inmiddels ook steeds vaker in STZ-ziekenhuizen.
- Bijkomend probleem is de ingezette lateralisatie van zorg, waardoor het palet van consultvragen per ziekenhuis zal gaan krimpen.
- De supervisie is onvoldoende gestructureerd; er ontbreekt regelmatig een consulentenbespreking analoog aan de 'Grote Visite' voor de zaalstage, en supervisie gebeurt nogal eens 'slechts' ad hoc op het moment dat de aios daar prijs op stelt.

Begripsbepaling van de consulterenstage

Tijdens de consulterenstage worden activiteiten uitgevoerd bij een patiënt die voor een ander specialisme wordt gepresenteerd of is opgenomen in het ziekenhuis:

- intercollegiaal consult
- medebehandeling

Het intercollegiaal consult is een kortdurend diagnostisch of screenend contact van een medisch specialist (of arts-assistent onder supervisie van de medisch specialist) met een patiënt tijdens een presentatie of klinische opname voor een ander specialisme. De consulent geeft advies aan de hoofdbehandelaar over een gerichte vraag die buiten het deskundigheidsgebied van de hoofdbehandelaar valt. Daarna houdt zijn bemoeienis met de patiënt op.

Er is sprake van een medebehandeling als een medisch specialist (of arts-assistent onder supervisie van de medisch specialist) een patiënt als medeverantwoordelijk behandelaar face-to-face gaat behandelen en begeleiden op verzoek van de hoofdbehandelaar tijdens een presentatie of klinische opname voor een eigen zorgvraag die buiten het deskundigheidsgebied van de hoofdbehandelaar valt. De hoofdbehandelaar blijft eindverantwoordelijk voor de behandeling van de patiënt.

Tijdens de consulterenstage moet de aios in de gelegenheid worden gesteld om consultvragen te beantwoorden van zowel snijdende (heelkunde, orthopedie, gynaecologie/obstetrie, en bij voorkeur KNO) als beschouwende (cardiologie, longziekten, MDL, neurologie, psychiatrie, en indien aanwezig dermatologie) disciplines. Hierbij moet een breed palet van consulten aangeboden worden en moet de aios de leerdoelen van de consulterenstage en klinische presentaties zoals beschreven in het opleidingsplan kunnen behalen.

Daarnaast moet de aios tijdens de consulterenstage consultvragen krijgen die, afhankelijk van de lokale situatie, onder een differentiatiegebied vallen. De stagesupervisor van de consulterenstage, de opleiders in de differentiaties en de opleider interne geneeskunde moeten er in goed onderling overleg voor zorgen dat zowel de fellows in opleiding voor een specifieke differentiatie als de aios consulterenstage in staat worden gesteld om hun respectievelijke leerdoelen te behalen (zie onder "Voorbeeld van mogelijke uitwerking").

Consulten kunnen verricht worden op klinische afdelingen, een acute opname afdeling of op de spoedeisende hulp. Een primaire presentatie op de spoedeisende hulp of een overname van behandeling van een SEH-arts voldoen niet aan bovenstaande beschrijving van een consult. Steeds moet beoordeeld worden of de consulterenstage dusdanig evenwichtig is ingericht dat de setting (SEH, AOA, klinische afdeling) en case mix het bereiken van de leerdoelen mogelijk maken.

Als consulent leert de aios om de intercollegiale consultvraag adequaat te interpreteren, zo nodig om verheldering te vragen, te prioriteren, te vertalen in een werkplan en te beantwoorden. De aios moet daarbij als consulent in staat zijn om interprofessioneel te communiceren en samen te werken.

Tijdens de consultenstage moet de EPA Intercollegiale consultvoering worden behaald. De te verwerven competenties zijn hierin opgenomen.

Leermiddelen

- Klinische afdelingen van andere specialismen
- Consulten op de spoedeisende hulp
- Wekelijkse consultenbespreking
- 'Grote Visite' met supervisor
- Gestructureerde supervisie

Eisen te stellen aan supervisie

De aios heeft een internist als supervisor die het leerproces bewaakt en de beoordelingen doet (stagesupervisor). Vooraf aan de stage vindt een introductiegesprek plaats en de stage wordt afgesloten met een eindgesprek. De verslagen van deze gesprekken maken deel uit van het portfolio.

Afhankelijk van het bekwaamheidsniveau van de aios worden afspraken gemaakt over de wijze en frequentie van supervisie. Initieel is er sprake van proactieve, directe supervisie waarbij de supervisor aanwezig is in het ziekenhuis en dagelijks iedere patiënt wordt besproken.

Op geleide van de voortgang vindt op enig moment indirecte, reactieve supervisie plaats, waarbij de aios leidend is en supervisie vraagt afhankelijk van de consultvraag. In de laatstgenoemde situatie moet de supervisor snel in het ziekenhuis kunnen zijn, worden alle nieuwe patiënten (na)besproken en controle patiënten alleen op aangeven van de aios. Aan het eind van de stage vindt er bij voldoende voortgang alleen indirecte supervisie plaats met post-hoc verslag of supervisie op afstand. Afhankelijk van lokale werkafspraken zijn of worden daar meerdere internisten bij betrokken, afhankelijk van de expertise die nodig is voor de correcte beantwoording van de consultvraag. In voorkomende situaties coördineert de aios het noodzakelijk overleg en blijft de aios het eerste aanspreekpunt voor de consultvrager.

In geval van een of meerdere differentiatie-opleidingen in een ziekenhuis mag de aios supervisie krijgen van een fellow in opleiding voor genoemde differentiatie, mits hij daartoe bekwaam verklaard is door de opleider in de betreffende differentiatie.

Eisen te stellen aan de wekelijkse consultenbespreking

Er is minimaal eens per week een gestructureerde bespreking van alle medebehandelingen. Daarbij moeten de inbreng van de consultvrager en benodigde expertise van differentiaties anders dan die van de supervisor geborgd zijn. Aansluitend loopt de aios samen met de supervisor langs alle patiënten die daarvoor op basis van relevantie van de consultvraag en/of comorbiditeit zijn geselecteerd. In geval van fellows in opleiding voor een specifieke differentiatie valt het aan te bevelen dat de aios aanwezig is bij de differentiatiespecifieke consultenbespreking(en).

Eisen te stellen aan de duur van de consultenstage

Volgens het vigerende besluit Interne Geneeskunde bedraagt de nominale duur van de stage vier maanden. Met de flexibilisering en individualisering van de opleiding bedraagt de actuele duur zolang als nodig is om bekwaamheidsniveau 4 te bereiken. Wordt de stage gecombineerd met een ander opleidingsonderdeel, dan moet het bereiken van de

stagespecifieke leerdoelen per stage afzonderlijk beoordeeld worden. Het Specifiek Besluit staat een combinatie met de stage poliklinisch werken toe.

Toetsen

- Stageblokgesprekken
- KPB's waaronder feedback van de consultvragers

Voorbeeld van mogelijke uitwerking

Concurrentie tussen fellows in opleiding voor een specifieke differentiatie en de aios consultenstage kan worden voorkomen door alle klinische consulten interne geneeskunde (inclusief die aan de differentiaties) zoveel mogelijk via de consultant interne geneeskunde te laten verlopen. Deze neemt hiermee de coördinatie van deze consulten op zich. Afhankelijk van de inhoud van het consult, de lokale afspraken, de expertise van de aios en de supervisor van de consulten worden per consult afspraken gemaakt over de rolverdeling van aios consultenstage, supervisor consultenstage en de eventuele fellow of staflid van een differentiatie. Tijdens de stage wordt de aios steeds vaardiger en zelfstandiger in het maken van deze afweging en afspraken. Onderstaand een mogelijk voorbeeld van afspraken:

In overleg met de supervisor van de consultenstage worden de consultvragen geprioriteerd en getrieerd in:

1. Consulten gedaan door de aios consultenstage met supervisie van de supervisor consultenstage (waarbij altijd laagdrempelig overlegd kan worden met een fellow/staflid van een differentiatie).
2. Consulten waarbij een taakverdeling tussen aios consultenstage en fellow/staflid van een differentiatie wordt afgesproken:
 - a. Consulten gedaan door de aios consultenstage met supervisie van de supervisor consultenstage, waarbij overlegd wordt met de fellow/staflid van een differentiatie; het consult 'blijft' bij de aios consultenstage met zijn supervisor.
 - b. Consulten gedaan door de aios consultenstage onder supervisie van een fellow/staflid in een differentiatie; het vervolgen van het consult blijft bij de aios consultenstage.
 - c. Consulten gedaan door de aios consultenstage met supervisie van een fellow/staflid van een differentiatie; voor het vervolgen van het consult wordt dit overgedragen aan de fellow/staflid differentiatie.
 - d. Consultvraag wordt direct overgedragen aan fellow/staflid van een differentiatie zonder dat de aios consultenstage de patiënt zelf heeft gezien. Hiertoe kan, na onderling overleg, besloten worden bij bijvoorbeeld patiënten die al uitgebreid bekend zijn bij een differentiatie.

In goed onderling overleg met de betrokkenen wordt gekozen tussen bovenstaande opties, waarbij heldere afspraken worden gemaakt. De keuze is van meerdere factoren afhankelijk (bijvoorbeeld ervaring aios/ fellow met een bepaalde consultvraag, interesse aios/fellow, mankracht/bezetting etc.).



nederlandse internisten vereniging

Nederlandse Internisten Vereniging

'Domus Medica'

Mercatorlaan 1200,

3528 BL UTRECHT

T: (030) 28 23 229 (algemeen)

F: (030) 28 23 225

E: info@internisten.nl